

Manuel Aranbalza
Urduliz, Bizkaia (1923)

Aurkibidea

Biografia

Urdulizen jaioa, umetatik lanean hasi behar izan zuen, aita hil baitzitzaion hamar urte zituela. Leioako Azkartza baserrira ezkondu zen. Urte batzuez Bilboko portuan lan egin zuen. Soldadutza Pirinioetan egin zuen, makien garaian.

Zintak

URL-009

- **Proiektua:** IRALeren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Antxustegi, Esteban - Arandia, Jon - Aurre Azurmendi, Jon - Gandiaga, Lurdes - Rodriguez, Yolanda
- **Data:** 1991-10-16
- **Iraupena:** 72 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Izen euskalduna ipintzearen, isuna

- **Erref:** URL-009/002
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:01:47. **Bukatu:** 00:02:48
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gazte garaia tristera izan zela dio, Francorengatik. Bere anai Iñakiri izen hori ipintzearen, amari hamar pezetako isuna ipini zioten.

2. Urdulizko eta inguruko hizkeren arteko aldea

- **Erref:** URL-009/003
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:02:48. **Bukatu:** 00:03:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

1951n Leioara joan zen, Azkartza baserrira. Hizkeran nabaritzen zituen aldeak izendatzen ditu.

3. Algortara zinemara

- **Erref:** URL-009/005
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:04:54. **Bukatu:** 00:06:43
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Urduliz txikia zen eta Algorta ere bai. Algortara zinemara joaten zen gaztetxotan. "Tarzan en Nueva York" dauka gogoan.

4. Bilboko portuan lanean

- **Erref:** URL-009/007
- **Iraupena:** 0:03:27. **Hasi:** 00:07:54. **Bukatu:** 00:11:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Bizkaiko lantegiak » Bilbo Handiko lantegiak

Laburpena:

Euskaraz zekien galiziarren anekdota. Portuan zelako ontziak ibiltzen ziren kontatzen du. Ikatza edo minerala deskargatzen zuen Manuelek. Eskuz lan egiten zuten.

5. Bilboko portuko garabiak eta itsasontziak

- **Erref:** URL-009/008
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:11:21. **Bukatu:** 00:15:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Bizkaiko lantegiak » Bilbo Handiko lantegiak

Laburpena:

Garabiak beti ezagutu ditu portuan. Lana banatu egiten zuten ahal zenean. Bostehun pezeta irabazten zuten. Itsasontzien izenak aipatzen ditu.

6. Euskaraz egitearren lotsatu

- **Erref:** URL-009/009
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:15:02. **Bukatu:** 00:16:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Euskararekiko sentimendua azaltzen du. Euskaraz hobeto dakitenekin lotsatu egiten dela dio. Bere euskarari barre egiten zieten Nafarroan soldadutza garaian, baina euskaraz egiteko eskatzen zioten.

7. Makien garaian soldadu Pirinioetan

- **Erref:** URL-009/010
- **Iraupena:** 0:04:26. **Hasi:** 00:16:42. **Bukatu:** 00:21:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak

Laburpena:

Makien garaian ibili zen soldadutza Pirinioetan, baina ez zekien makiak zer ziren. Makiekin berbetan egon zirenekoa kontatzen du. Soldaduetako batek jakinarazi egin zion alferezari eta denak mugiarazi zituzten basora, baina galdu egin ziren.

8. Indabak eta patata, onenera

- **Erref:** URL-009/012
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:24:05. **Bukatu:** 00:26:29

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Egunerokoan indabak eta patatak jaten zituzten, bereziki. Errazionamenduko kartillarekin janari oso gutxi banatzen zuten. Estraperloa bazegoen baina ez zeukaten dirurik ordaintzeko. Hamasei urterekin hasi zen lanean kontratista batekin.

9. Emakumeak lanean Bilboko portuan

- **Erref:** URL-009/015
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:29:55. **Bukatu:** 00:32:54
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Bizkaiko lantegiak » Bilbo Handiko lantegiak

Laburpena:

Lanarekiko jarrerari buruzko iritzia ematen du. Oraingo lana errazagoa dela dio. Bilboko portuan lanean emakumeak ere aritzen ziren lanean; zakuak josten edo zementua deskargatzen ibiltzen ziren.

10. Santa Marinara erromerian

- **Erref:** URL-009/016
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:32:54. **Bukatu:** 00:36:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Jai egun nagusiak aipatzen ditu. Santa Marina ermitako mezara prozesioan joaten ziren Urduliztik eta Sopelatik. Leku gutxi zegoen dantzarako han. Txistulariak debekatuta zeuden.

11. Lehenengo etorkinen bizi egoera

- **Erref:** URL-009/019
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:39:30. **Bukatu:** 00:41:43
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

Gerora lan asko hasi zen eta jendea etorri zen kanpotik. Extremaduratik etorritako gizon baten bizipenak kontatzen ditu.

12. Karramarroak Ibaizabalen

- **Erref:** URL-009/021
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:43:18. **Bukatu:** 00:45:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Fauna
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Ibaian karramarroak harrapatzen zituzten. 50. eta 60. hamarkadan hasi ziren hobeto bizitzen.

13. Anaia Gineatik egurra ekartzen

- **Erref:** URL-009/024
- **Iraupena:** 0:04:52. **Hasi:** 00:47:03. **Bukatu:** 00:51:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:

Marinel ibili zen anaia Ginean (Afrikan) hil zen. Handik ekartzen zituzten egurrak izendatzen ditu eta zertarako erabiltzen diren azaltzen du.

14. Inguruko bertsolariak

- **Erref:** URL-009/025
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 00:51:55. **Bukatu:** 00:55:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Urduliz inguruko bertsolariak: Florencio Zarraga, Uriarte leioztarra, Ramon Ardeo...

15. Dotrina eta sermoiak euskaraz

- **Erref:** URL-009/031
- **Iraupena:** 0:03:43. **Hasi:** 01:00:45. **Bukatu:** 01:04:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Eskolan hamabi urtera arte ibili zen, gerra hasi zen arte. Eskolan erdaraz

egiten zuten baina katekesian euskaraz. Meza latinez entzuten zuten, baina sermoia euskaraz edo erdaraz. Galiziako lagun batek kontatutako istorioa kontatzen du.

Aranbalza, Manuel | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-17

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com